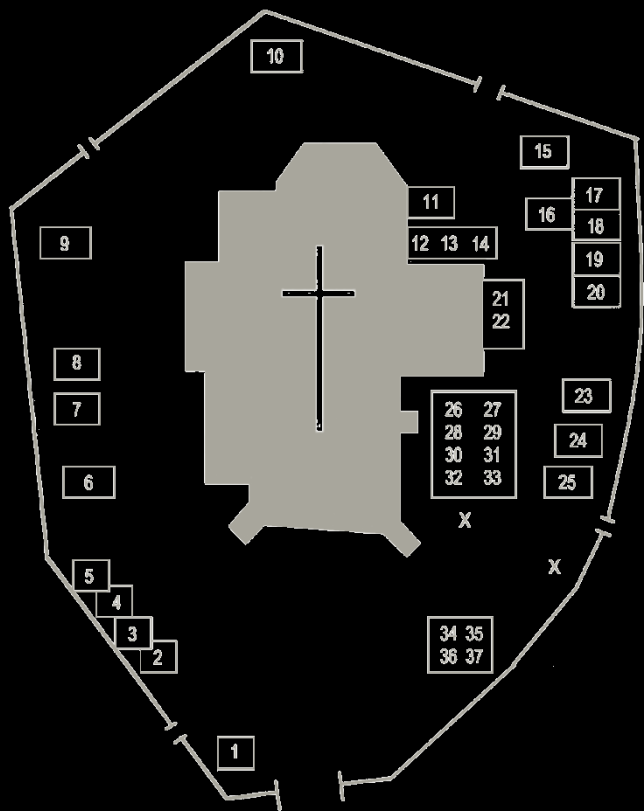

NEKROPOLA
CHŁAPOWSKICH
W RĄBINIU

NEKROPOLA CHŁAPOWSKICH przy kościele parafialnym w Rąbiniu, to najważniejsze i największe z miejsc wiecznego spoczynku przedstawicieli tego rodu. Pochowano tutaj przedstawicieli linii turewskiej, kopaszewskiej i szołdrskiej oraz osoby zasłużone dla parafii. Na główny cmentarz Rodziny Rąbiń został wybrany w momencie kupna wsi oraz osiedlenia się rodu na tych ziemiach. Wraz z powiększeniem kościoła o nowe prezbiterium w 1905 roku, poszerzono także sam cmentarz. Poza pochówkami na zewnątrz kościoła, we wnętrzu świątyni znajdują się grobowce Rąbińskich oraz: przed ołtarzem Matki Boskiej grób proboszcza Michała Manickiego z 1764 roku, przed ołtarzem głównym proboszcza Melchiora Szymańskiego z roku 1772, w kaplicy Świętego Józefa dziedzica Donatowa – Koszuckiego z roku 1802 oraz Maryanny Józefy Chłapowskiej z roku 1831, a także zbiorowe pochówki szczątków ludzkich pochodzące z wcześniejszych miejsc grzebalnych, powtórnie pochowane w 1775 roku. Ostatni pochówek w nekropolii miał miejsce w 1997 roku. Od samego początku nekropola przeznaczona była jako miejsce wiecznego spoczynku dla patronów kościoła. Warto w tym miejscu wspomnieć o płycie Wielkiej Księżnej Łowickiej, która po sprowadzeniu jej wraz ze szczątkami Księżnej z Carskiego Sioła w Rosji, wisiała przez jakiś czas w pałacu w Turwi. W okresie II wojny światowej została zniszczona. Z oryginału zachowało się kilka liter tworzących inskrypcję.

1. Salomea Matelska z Grzesiów, zmarła 4 kwietnia 1882 roku
2. Ś. P. Józef Chłapowski starosta kościański Orła białego i S. Stanisława kawaler przeżywszy lat 70. umarł 17. Paźd. 1826. Prosi o westchnienie
3. Tu leży Zofia z Chłapowskich Mycielska ur. 15 maja 1794 um. 13 września 1864 R.I.P.
4. Tu leżą zwłoki śp. Stanisława Chłapowskiego, Kasztelana Międzyrzeckiego, Półkownika wojsk polskich, Kawalera orderu św. Stanisława, Dziedzica Turwii, Wyskoci, Śmigła itd. Umarł 9 maj 1780, wieku swego 69 lat. Pochowany w Wyskoci. Po zniszczeniu tamtejszego cmentarza przeniesiony przez prawnuków do Rąbinia r. 1897. R.I.P.
5. Dnia 27 marca 1840 złożono tutaj ciało Mikołaja Rynkiewicza ur. w Turwii 6.12.1779. Ten któremu lat dwadzieścia cztery pomagał ś.p. zmarły w zarządzie gospodarstwa tutejszego prosi o westchnienie za duszę jego.
6. Tu spoczywa ś.p. Maryanna Hertmanowska um. 1870 i Córka Jój Anna Wytykowa um. 1897 Wieczny odpoczynek racz im dać Panie
7. Grobowiec Rodziny Kaszewskich
8. Grobowiec Rodziny Niklasów (pierwotnie Bolesława i Nikodema)
9. Ś.P. Balbina Knychaća ur. 14.3.1880 r. um. 18.11.1909 r. Zdrowaś Marya!
10. Ś.P. Wit Kłos Proboszcz Rąbiński ur. 15.1.1879 zm. 27.10.1918 i jego rodzice Franciszek i z Wróblewskich Bernarda [?] Proszą o modlitwę
11. Zofia z Chłapowskich Koźmianowa urodziła się 7 lipca MDCCCXXIV um. 25 października MDCCCLIII Módl się za nią

12. Tu leży Antonina z Grudzińskich Chłapowska ur. d. XVI czerwca MDCLXXXVIII um. D. XXI kwietnia MDCCCLVII Pokój jej duszy
13. Dezydery Chłapowski, generał wojsk polskich, ozdobiony Krzyżami Virtutti Militari i Legii Honorowej. Baron cesarstwa francuskiego. Ur. w Turwii 23 maja 1788 um. dnia 27 marca 1879 R.I.P.
14. Ś.P. Joanna z Grudzińskich 1791-1831 żona Wielkiego Księcia Konstantego Pawłowicza zwłoki przeniesiono z Carskiego Sioła do Rąbinia w r. 1929. Fundator Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu
15. Ś.P. Marya z Morawskich Hr. Jezierska ur. 4.6.1822 um. 4.6.1891 R.I.P.
16. Tu leży Ludwik Chłapowski ur. 10 lipca 1877 um. 3 lipca 1878
17. Tu leży Róża z Jezierskich Chłapowska, ur. 2 grudnia 1847 um. 12 lutego 1879 R.I.P.
18. Tu leży Tadeusz Chłapowski ur. 12. Lutego 1826 um. 28. Sierpnia 1879 R.I.P.
19. Ś. P. Z Mańkowskich Tekla Chłapowska 1885-1962 Odznaczona orderem papieskim Pro Ecclesie et Pontifice
20. Ś.P. Zygmunt Chłapowski 1869-1919 napis nieczytelny
21. Tu leży Józefa z Grudzińskich Gutakowska ur. 9 sierpnia 1799 um. 29 stycznia 1861. Pokój jej duszy
22. Hr. Wacław Gutakowski, Półkownik Wojsk Polskich, Kawaler Orderu Virtuti Militari, u. 7 marca 1790 um. 27 września 1882 R.I.P.
23. Tu leży Aleksander Koncewicz, doktor medycyny ur. się w Warszawie Dnia XVIII Stycznia MDCCCXXIV, umarł w Turwii, Dnia X Marca MDCCCLVI Consummatus in brevi explevit. Tempu multa, plancta enim erat Deo anima eju,

propter hoc properavit educere illum de medio. Kamień położyli przyjaciele.

24. Teresa Duc ur. 1832 um. 1880 Wdzięczne uczennice proszą za jej duszę.
25. Tu leży Marya Długotęcka, urodzona w Śremie dnia 25 listopada 1811 r. wieloletnia Towarzyszka, Przyjaciółka baronowej Chłapowskiej. Gorliwa jej pomocniczka w zarządzie domu, w wychowywaniu dzieci w rozdawnictwie dobroczynności. Po 52 latach błogosławionych przez całą okolicę prac w Turwii usnęła w Bogu d. 14 września 1881 r. Kamień ten położyli w żałobie pogrążeni wdzięczni wychowawcy. R.I.P.
26. Ś.P. Kazimierz Chłapowski z Kopaszewa * 24.12.1831 + 5.3.1916
27. Ś.P. Z Chłapowskich Anna Chłapowska z Kopaszewa * 17.9.1845 + 5.9.1919
28. Ś.P. Stanisław Chłapowski *16.10.1863 + 28.2.1930
29. Ś.P. Marian Chłapowski *21.5.1885 + 2.5.1932
30. Ś.P. Kazimierz Chłapowski z Kopaszewa * 6.1.1872 + 26.8.1923
31. Ś.P. Dezydery Chłapowski z Kopaszewa * 29.3.1913 + 19.5.1997
32. Ś.P. Wanda z Potworowskich Chłapowska * 4.11.1882 + 4.7.1959
33. Ś.P. Kazimierz Chłapowski z Szotr *4.3.1896 + 30.11.1976
34. Dezydery Chłapowski ur. d. 28 lutego 1855 um.d. 25 listopada 1925
35. Stanisław Chłapowski ur. d. 10 grudnia 1888 um. d. 22 czerwca 1930 Odznaczony Krzyżem Walecznych
36. Juliusz Chłapowski ur. d. 22 listopada 1890 um. d. 26 lipca 1920 Kawaler Krzyża Virtutti Militari

37. Zdzisław Chłapowski ur. d. 8 grudnia 1892 um. d. 24 września 1920 Odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych

Z Rąbiniem, ale i samym rodem Chłapowskich, związany jest unikatowy w skali Wielkopolski zabytek. W październiku 1853 roku Zofia Koźmianowa, córka Dezyderego i Antoniny Chłapowskich, popełniła samobójstwo. Jej mąż – Jan Koźmian – pragnąc upamiętnić pamięć żony oraz kierowany głęboką wiarą, wystarał się 31.01.1854 o przywileje papieskie i odpusty przypisane do wzniesionej za jego sprawą na trasie konduktu pogrzebowego z Kopaszewa do nekropolii rodzinnej w Rąbiniu Drogi Krzyżowej. Na odcinku 16 kilometrów umieszczono 5 murowanych kaplic w formie słupów o wymiarach 1,5 x 1,5 m i wysokich na 3,5 metra nakrytych spadzistymi daszkami. W każdy z filarów wmurowano po dwie żeliwne tablice

Dezydery, Tekla i Zygmunt, Zofia

z przedstawieniami kolejnych scen. Stacje 1 i 14 wmurowane zostały w ściany kaplicy kopaszewskiej, 7 i 8 w bramę przykościelną w Rąbiniu. Niezwykłej urody tablice wykonane zostały w Paryżu.

Dzieje Rąbinia nierozzerwalnie związane zostały z rodem Chłapowskich. Kościół, przy którym znaczna część rodziny spoczęła, został ocalony od zniszczenia. Na odzyskanie blasku czeka teraz nekropola.

W czerwcu 2015 roku ukaże się książka poświęcona Kopaszewu i rodzinie Chłapowskich. To druga publikacja z serii *Miejsca i Sztuka*. Pierwsza poświęcona została Turwi.

Opracowanie powstało w wyniku realizacji grantu Narodowego Centrum Nauki przyznanego na podstawie decyzji numer DEC-2012/05/N/HS2/02784

Opracowanie i wydanie sumptem własnym
dr Emilian Prałat
społeczny opiekun zabytków
www.epralat.edu.pl